

Co nového na letošních Foerstrových Osenicích?

Stalo se již tradicí, že festival, který nese název Foerstrových Osenic se koná první červnovou sobotu nejen v Osenicích, ale i v jiných okolních obcích a městech. Vedle Osenic to dosud byly Dětenice, Dolní Bousov a Jičín. Novinkou letošního čtvrtého. ročníku to byla hned další tři místa v mikroregionu – Staré Hradky, Vališ a Rožďalovice. Pro organizátory nebylo snadné obsáhnout tak velkou část oblasti a zajistit koncertní místa, informovanost publika, ale i stravování pro tak velký počet účinkujících. Těch na letošním ročníku byly téměř čtyři stovky.

K uctění památky Foerstrova rodu přijeli z Chotěboře, Pardubic, Kutné Hory, Semil, Dolního Bousova, Brandýsa nad Labem, Kladna a Prahy a zpěváci a početná delegace umělců též, podobně jako v loňském roce, i ze Slovinské republiky. Opět se na festival dostavili velvyslanec SR pan Drago Mirošič a rada velvyslanectví SR pan Matjaž Puc. Byl tedy i letošní ročník festivalu mezinárodním.

Hlavní organizátoři festivalu – Obec Dětenice a Unie českých pěveckých sborů – zvládli vlastními dobrovolníky z řad obyvatel a členů vše na výbornou. I počasí se po předcházejícím dni a noci umoudřilo a závěr přehlídky, kdy festivalové sbory zpívaly v amfiteátru závěrečné skladby – *Velké, širé rodné lány* J. B. Foerstra a lidovou z Kopaničárska v úpravě O. Halmy *Veru si ty, šohajičku* – pozlatilo svými paprsky i slunce. I my zpěváci jsme byli dojati mohutností tohoto závěru, zpěvem, jenž se nám dral z hrdel a laskavými slunečními paprsky.

Inovací letošních Foerstrových Osenic byla účast folklórního souboru Muziky Dykyty z Přerova nad Labem. Ten, nejenže zahajoval odpolední přehlídku, doprovodil sbory v již zmíněném závěru a svým vystoupením vytvořil pomyslnou tečku přehlídky, ale rozzářil svými zpěvy a tanci publikum i na večerních festivalových koncertech ve Starých Hradech a Dolním Bousově a na náměstí se pak i rozloučil s početným publikem Bousovským nocturnem.

Letos prvně byl přizván na festival i dětský sbor. Byl jím DPS Klíček Praha. Jeho vystoupení v kostele v Osenicích, kdy zpíval z chrámového kůru, při zahájení přehlídky v amfiteátru a na večerním festivalovém koncertě v chrámu sv. Havla v Rožďalovicích splnila naše očekávání. Ukázala, že budoucnost zpěvu je právě ve zpěvu dětí v takovýchto sborech, žel už ne ve zpěvu na našich školách. Pěvecká základna pro sbory dospělých se tedy značně zužuje.

Není smyslem tohoto článku rozebírat všech šest festivalových koncertů. Všechny byly opravdovým svátkem nejen pro posluchače, ale i pro samotné zpěváky. Byly zářimovány do krásného prostředí chrámů, zahrad, zámku, koncertního sálu a náměstí a jejich dramaturgie vycházela z toho, co účinkující obohacuje a co rádi předávají svým

posluchačům. Všechny potěšila i účast představitelů Slovinské republiky, starostů zúčastněných měst a obcí, z Dětenic ing. Radomíra Vališky, který stál v čele organizačního štábu festivalu, starosty města Josefa Vynikala v Dolním Bousově, starosty města Libáně, starosty města Jičina Martina Puše a zvláště hejtmána Královéhradeckého kraje ing. Pavla Bradíka.

Slavnostní mši v kostele Narození Panny Marie v Osenicích celebroidal P. Augustin Štěvica se svým koncelebrantem P. L. Benkovičem, farářem města Beltince ve Slovinsku, varhanní doprovod při mši i matiné provedl Mgr. J. Kšica, dómský varhaník svatovítský za asistence ing. M. Poláčka, který osenické varhany restauroval. Za Foerstrovu rodinu a Foerstrovu společnost byli přítomni pan Hilar Myslík a PhDr. Václav Němec.

Hlavními aktéry tohoto festivalu byly pěvecké sbory Pražské, Středočeské a Východočeské oblasti UČPS.

Z oblasti pražské to byly: Pražské mužské sbory (PSPU, PPS Smetana, PS Typografie) Praha, Bojan Pěvecký sbor měst Brandýsa nad Labem – Staré Boleslavi, ŽPS Smetana Kladno, USPS Tyl Kutná Hora, SPS Stojmír a Bendl BENDL Dolní Bousov a Sobotka.

Z oblasti východočeské: SPS Jizeran Semily, SPS Sukperštýn-Ludmila Pardubice, SPS Doubravan Chotěboř.

Ze Slovinské republiky: KS Bel canto Murská Sobota, MPS Tabor Lokev.

V uplynulých čtyřech ročnících dokázal festival svou opodstatněnost v mikroregionu. I zde je obyvatelstvo, které touží po takových kulturních hodnotách, které festival do kraje přináší. Památník Foerstrova rodu, se stal za uplynulá léta centrem všech snah o vzkříšení památky na rod, který zde v 19. století ve škole a kostele dal základy hudebního centra, v němž hlavními hudebníky byli prostí lidé, vyškolení dlouholetým zakladatelem této dynastie kantorem Josefem Foerstem. Je jedinečností tohoto památníku, že připomíná i potomky tohoto venkovského kantora a regenschorih, mezi nimi i významného slovinského národního skladatele Antonína Foerstra. Do povědomí kulturní veřejnosti zde vstupuje vedle Josefa Bohuslava Foerstra i tato významná evropská souvislost.

Přejme tedy pořadatelům a organizátorům hodně sil a prostředků k přípravě 5. jubilejních Foerstrových Osenic.

F. Zumr, UČPS

Ohlasy Foerstrových Osenic

(Semilské noviny, červen 2004 – Kultura)

Sbor Jizeran se zúčastnil 5. června čtvrtého ročníku festivalu sborového zpěvu v Osenicích, obci ležící západně od Jičina. Jeho pořadatelem bylo Pěvecké sdružení pražských učitelů. Z Osenic pochází rod J. B. Foerstra, a proto zde zpívaly kromě desíti českých také dva sbory

slovinské. A. Foerster, jeden z členů dynastie, působil totiž ve Slovincu jako pedagog a skladatel.

V osenickém kostele s opravenými varhanami z r. 1835, na které hrával skladatelův dědeček, uvedl Jizeran za doprovodu Komorního symfonického orchestru Krkonošského metra *Missu brevis* J. Haydna. Na matiné duchovní hudby zpívaly též oba slovinské sbory díla A. Foerstra. Pražské mužské sbory přednesly *nejstarší české chorály* a jeden z nejzávažnějších sborů J. B. Foerstra *Oráč*.

Odpoledne účinkovaly všechny sbory v amfiteátru u školy, přeměněné v Památník Foerstrova rodu. Jizeran zazpíval francouzský anonym *Tourdion* a píseň Z. Lukáše *Za naším huménkem*. Pohled z okna školy na okolní krajinu prý inspiroval skladatele k napsání sboru *Velké, širé rodné lány* na slova básníka J. V. Sládka. Vzácné dílo zaznělo jako společná skladba mužů na závěr programu.

Večerní vystoupení sborů se konala v okolí – na nádvoří zámku ve Starých Hradech, v sále sokolovny a na náměstí v Dolním Bousově, pražské sbory zpívaly v kos-tele ve Veliši a Jizeran v kostele sv. Havla v Rožďalovicích. Uvedl anonymní švédskou studentskou píseň ze 17. stol., dva sbory B. Martinů, skladby G. P. da Palestriny, Orlandy di Lassa a tři písně z bratrského prostředí. Podal znamenitý výkon, který návštěvníci ocenili dlouhotrvajícím potleskem. Zaujal nejen výběr skladeb, ale zvláště jejich provedení: velmi dobrá intonace, dynamika a pěvec-ká jistota. Ze zpěváků číselo pohoda.

Spolek vzorně reprezentoval semilské sborové umění a potvrdil jeho vysokou uměleckou úroveň. Připojil se současně k počtě skladatelů, jehož dílo bylo pro své filozofické zaměření v nedávné minulosti záměrně odsouváno do pozadí.

J. Zumr

Projev Dr. V. Němce při zahájení přehlídky v amfiteátru

Už tomu bude skoro 200 let, kdy Ignác Förster přišel učitelovat do sousedních Dětenic. Na sklonku života přešel sem do Osenic, kde pak po padesát let (1827–1877) blahodárně působil jeho syn Josef Förster. Mezi jeho dětmi spatřili v Osenicích světlo světa tři synové, kteří své životy zcela zasvětili hudbě a v jejichž rodinách vyrostli další rozmnožitelé hudební tradice rodu. Můžeme mluvit o větvi pražské (syn Josef), slovinské (syn Antonín) a moravské (syn Karel z druhého manželství). – V poslední dekádě onoho půlstoletého působení Josefa Förstra st. navštěvoval tato místa také i jeho vnuk – pozdější nejslavnější reprezentant pražské větve rodu Josef Bohuslav Foerster.

Poprvé sem malý Pepa přišel jako školáček koncem šedesátých let 19. století. Jel tehdy po prvé po železnici (do Mladé Boleslavi). Poznával zblízka venkovský život, kde si mohl ověřit vysokou hudebnost zdejšího lidu, jak se projevovala např. na osenickém kůru – ještě i díky systematické dlouholeté výchově poskytované dědečkem.

Již při prvním pobytu poznal při veliké rodinné sešlosti o posvěcení půvabnou Hedvičku Förstrovou. První setkání s touto příbuznou před osenickou školou ho poznamenalo již od dětských let na celý život. Celou kapitolu své

vzpomínkové knihy *Poutník* věnuje podrobnému líčení tohoto nezapomenutelného dne, kdy však nečekané náhody a příhody mu dovolily přiblížit se Hedvičce všeho všudy jen na několik minut. Večer přišlo rozloučení. Bryčka s příbuznými se vzdaluje – a Foerster po letech vzpomíná: Viděl jsem jen vlající bílý šátek, strýčkův slaměný širák, ale brzy zahalil vše silniční prach v neproniknutelnou šed'... A já se díval, díval, netuše, že jsem byl toho dne přičten mezi ty, jichž se ujal Pán na rozcestí jejich dětství, aby je zavedl „pracovati na vinici Bolesti“.

O osobnosti J. B. Foerstra bych mohl mluvit velmi dlouho. Koncem roku 1938 se manželé Foerstroví nastěhovali do nové vily ve Strašnicích. Tak jsme se octli v jejich blízkém sousedství a postupně navázali velmi přátelské vztahy. I když svůj projev chci omezit pouze na mapování vztahu mistra Foerstra k tomuto líbeznému kraji, nemohu vynechat poznámku o aktuálnosti návratu k Foerstrovu odkazu právě v době, kdy se vracíme do Evropy. Najdeme totiž málo tak jedinečných příkladů dokonalého Evropana, jakým byl právě on. Žil po čtvrt století v zahraničí, v obdivuhodné šíři sledoval vývoj hudebního, literárního i výtvarného umění v celé Evropě a přitom nikdy neztratil kontakt s rodnou zemí, jejíž kulturu sám tolik obohatil. A právě v tomto kraji – kde působily jeho předkové a který on sám tak rád navštěvoval – našel mnoho inspiračních podnětů.

(pokračování v příštím čísle Zpravodaje)

Úvodní slovo Dr. V. Němce ke koncertu v Rožďalovicích

Jestliže se dnes v rámci festivalu Foerstrový Osenice organizuje koncert v Rožďalovicích, rád bych připomenul, že v krásné memoárové knize J. B. Foerstra *Poutník* najdeme zmínku o této lokalitě a dokonce celou kapitolu věnovanou významné osobnosti českého pěveckého umění, jejíž život na samém počátku i na předčasném konci byl nerozlučně spjat právě s Rožďalovicemi. Byl to významný pěvec – tenorista Čeněk Vecko.

Jeho připomínka dnes je velmi aktuální, protože data vymezující jeho krátkou životní pouť dokonale zapadají do jubilejního Roku české hudby: Čeněk Vecko (používal též jinou versi křestního jména: Vincenc) se narodil v Rožďalovicích 20. ledna 1834 a zemřel rovněž v Rožďalovicích o nedělním ránu 14. června 1874.

Přiblížme si jeho osobnost nejprve několika úryvky z uvedené kapitoly v *Poutníkovi*, kde se Foerster vrací do svých dětských let (tato stať o Veckovi dokonce předchází další kapitoly věnované Osenicím):

Jedním z hostů, vždycky u nás vítaných, byl také tenorista českého divadla Vecko, rodák rožďalovický. Zdá se mi, že jsem nikdy již od té doby neslyšel hlasu té sladkosti, ale i jadrné síly, kde to vyžaduje dramatický akcent. Ačkoli jsem neměl ještě obrazu divadelního představení, byli mi všichni v divadle zaměstnaní osobami přímo posvátnými. Toto kouzlo divadla bylo vystupňováno v nadšené opojení, když jsem se někdy octl v zákulisí Prozatímního divadla, nesa nějaký list nebo vzkaz Veckovi. ....

Nevím, jak se stalo, leč jistě oplácel mi vrchovatou přízní moji dětskou oddanost. Jednoho dne řekl mamince: „A já budu Pepička učít zpěvu!“ Řekl a provedl. Ve středu a v sobotu odpoledne, ovšem jen tehdy, nezpíval-li toho dne v divadle, jsem ho navštěvoval. ....

Šli jsme do salonu. Byl jsem jako v Jiříkově vidění. Velký, skutečně velký pokoj, vlevo u okna krásný klavír, vpravo stůl, vedle dveří knihovna, za jejímiž skly vábily bohaté řady nádherně vázaných knih, na desce klavíru spousta klavírních výtahů a psaných partií v modrých deskách, na stole, na židlích i po zemi hromady nevázaných knih, vydávaných po sešitech, časopisů, ilustrací. Leč to nejrovnivější bylo na stěnách. Věvec visel tu vedle věnce, krásné stuhy třpítily se zlatými nápisy, ba i četné obrazy byly ověšeny a celá místnost voněla přítupkou sladkostí povadajícího vavřínu. A teď si představte, že Vecko, ten rozmilý, veselý člověk a velký umělec zazpívá... Ukazoval jak nasadit tón, jak vésti dech, co činit s jazykem, ale já neslyšel nic z těchto výkladů, cítil jsem jen, jak se mi řinou slzy z očí a nevýslovná sladkost plní duši. ... Slyšel jsem naposledy ten jeho nezapomenutelně tklivý hlas ve Stavovském divadle při představení *Lohengrina*. Stříbrné andělské trumpety, o nichž zpívá Händel, by snad jediné mohly být srovnávány s orgánem tohoto vyvoleného pěvce.

Zmínky o vynikajícím tenoristovi najdeme ve starších naučných slovnících a příležitostně i další odborné literatuře. Původně učil zpěvu v Mladé Boleslavi, odtud přešel v r. 1863 do angažmá v pražském Prozatímním divadle. Jeho vystoupení tehdy se zájmem sledoval také pozdější šéf opery Bedřich Smetana, který v té době psával kritiky do Národních listů.

Je známo, že Vecko již v té době měl zdravotní potíže (souchotiny) a že jeho přechod do německé opery ve Stavovském divadle v září 1865 nebyl motivován pouze neporovnatelně vyšším platovým zařazením, ale především okolností, že na novém působišti nebyl tak značně vytěžován jako v Prozatímním divadle (kde za dva až čtvrt roku nastudoval 27 titulních nebo hlavních rolí, z nichž mnohé uvedl vůbec poprvé na českou scénu). Jeho postava prý neodpovídala představám o hrdinech, které zpodobňoval, a jeho projev na scéně byl zřejmě dosti neherecký (tehdejší nároky na hereckou stránku role nebyly nijak vysoké). Ovšem díky fenomenálnímu hlasu a výborné hlasové technice stal se na obou scénách miláčkem obecenstva.

Bohužel jeho podlomené zdraví začalo ohrožovat kvalitu jeho zpěvu – na níž si nesmírně zakládal. Už Smetana ve svých kritikách upozorňoval na občasně Veckovy indispozice. Proto se Vecko ani nepokusil o nějaký rozlet do světa. Doufal, že se dočká otevření Národního divadla, těšil se že v něm bude vystupovat. Avšak zdravotní stav ho přinutil vzdát se umělecké dráhy. Podle novinových zpráv z doby jeho úmrtí zakoupil Vecko v rodných Rožďalovicích po svém pensionování v r. 1872 (bylo mu pouhých 38 let) menší hospodářství, kde žil s rodiči a dvěma sestrami (zřejmě zůstal svobodný). Zhoubná nemoc pokračovala a umělec brzy po svých 40. narozeninách zemřel. V Praze tehdy uctili jeho památku provedením Mozartova *Requiem* v Týnském chrámu.

V Rožďalovicích se dají přímo sledovat další stopy rodu Čeňka Vecka. Jeho synovec Josef Vecko, který zemřel v r. 1944, byl zde obchodníkem a po určitou dobu také starostou města. Třeba ještě pamětníci pamětníků by mohli vydat cenná svědectví.

Teprve v době, kdy Čeněk Vecko již opouštěl aktivní pěveckou kariéru, přišli na svět další čeští tenoristé, kteří se s ním mohli srovnávat: Karel Burian a Otakar Mařák. A opět o další celé generace později Beno Blachut a vloni zesnulý Ivo Židek. Rožďalovický rodák Čeněk Vecko byl prvním z této řady. Je to výzva, aby se vděčně a trvale připomínala jeho památka právě v těchto místech, která nepochybně sám tolik miloval.

Ing. RNDr. Václav Němec, CSc. (nar. 1929) byl profesionálně činný v oboru přírodních a technických věd a v současné době ve světovém měřítku rozvíjí nový obor geodetiky. Avšak již od dětství čerpal v rodinném prostředí mocné impulzy ve vztahu k hudbě a jejím dějinám. Jeho matka Nina Němcová (1900-1979) byla koncertní a chrámovou pěvkyní (vystupovala i se slavným varhaníkem B. A. Wiedermannem), otec Dr. Václav Němec (1882-1981) jako gymnasista v Brně navštěvoval s L. Janáčkem ruský kroužek. Rodina se intenzivně stýkala s vynikajícími představiteli hudebního života, z nichž někteří žili v přímém či blízkém sousedství (do r. 1934 O. Mařák, od roku 1938 J. B. Foerster). Dr. Němec sám se ve volném čase věnoval klavírní hře (učil ho prof. Otto Haša), v době nucených prací u vojenských jednotek PTP působil v pěveckém sboru svého útvaru jako zpěvák i pomocný dirigent. V letech 1993-2001 byl místopředsedou Společnosti Jarmily Novotné, od r. 2002 je místo-předsedou Společnosti Bedřicha Smetany (jejímž zakládajícím členem se stal už v roce 1944). Je rovněž členem výboru Společnosti J. B. Foerstra. Společně s manželkou doc. Ing. Lidmilou Němcovou, CSc., sponzoruje Cenu Viléma Zítka pro mezinárodní pěvecké soutěže A. Dvořáka v Karlových Varech. Věnuje se i badatelské činnosti v oboru českých hudebních dějin, v posledních letech publikoval několik objevných studií o pozapomenuté vynikající české pěvkyni světového jména Klementině Kalašové. I jeho příspěvky k historii Foerstrova rodu v Osenicích, Malém Rohozci a Jičíně a osobnosti významného pěvce Č. Vecka byly pro festival podnětné. Proto je zveřejňujeme ve Zpravodaji.

Hodnocení letošního festivalu hejtmanem Královéhradeckého kraje

Ihned po dokončení a doznění letošního festivalu bylo zasláno starostou obce Dětenic Ing. R. Vališkou hodnocení festivalu Foerstrovy Osenice hejtmanu Královéhradeckého kraje ing. P. Brdíkovi prostřednictvím vedoucí tiskového oddělení Mgr. Zuzany Kuchařové. Na zaslání hodnocení (viz úvodní článek Zpravodaje) přišla bleskově odpověď:

Pan hejtman byl po návratu z oslav velice potěšen a zdůraznil, že je velice prospěšné zúčastňovat se podobných akcí, neboť tak nejen pozná kraj, jeho občany, ale zároveň může zhodnotit skvělou organizaci, náročnou přípravu a příkladnou prezentaci obcí a měst našeho kraje.

Pan hejtman věří, že podobná setkání byla, jsou, budou a zůstanou příjemnou tradicí.

Zemřel skladatel Jan Hanuš (2.5.1915-30.7.2004)

Nestor českých skladatelů Jan Hanuš zemřel v pátek 30.7. ve věku 89 let. Jeho životní dílo zahrnuje přes 120 skladeb s opusovými čísly a další tři desítky bez nich. Nejsou mezi nimi žádné oslavné kantáty na komunistický režim, zato osm mší, velikočňní oratorium *Ecce homo*, pět oper a tři balety, sedm symfonií, koncerty pro sólové nástroje a instrumentální miniatury i písničky pro děti a školní sbory.

Umělec, který se narodil 2. května 1915 v Praze, zemřel podle sdělení rodiny po krátké nemoci. Základem filosofického přesvědčení, ale i významným tvůrčím podnětem mu byla křesťanská víra. Hanušův dědeček byl významný český hudební nakladatel František Augustin Urbánek.

Svou první skladbu napsal Hanuš v roce 1936. (Sbor *Oci*, op. 1 pro mužský sbor – věnováno PSPU, pozn. redakce). Těžiště jeho tvorby je ve velkých formách, tematika jeho děl sahá od antiky po současnost, často se týkají velkých mravních otázek.

Vedle tvůrčí práce byl jeho život naplněn také editorskou a organizační prací – má zásluhu o notové edice díla A. Dvořáka a o vybudování někdejšího vydava-telství Panton. Po listopadu 1989 se angažoval v budování svobodného hudebního života. Běh svého života vylíčil v knize vzpomínek *Labyrint svět – svědectví konce času*. Hanušova opera *Sluha dvou pánů* pronikla úspěšně na zahraniční podia.

Na letošním festivalu Pražské jaro zazněla jeho sedmá a poslední symfonie, komponovaná před 15 lety a věno-vaná památce A. Dvořáka, otce a matky. Splnil v ní dávný sen zhudebnit oslavný latinský hymnus *Te Deum*. Svou vokální symfonii nazval *Klíče království*.

(čtk)

Zemřel náš čestný předseda Ing. Josef Kocourek (27.1.1916-1.8.2004)

My, kdož jsme v posledních měsících Pepu Kocourka navštívili, jen stěží jsme mohli pochopit jeho náhlý skón. Byl stále plný elánu a odhodlání k životu, přesto, že prodělal závažnou operaci a jistě věděl o zákeřnosti svého onemocnění. Víra v Boha mu dodávala sílu překonávat i bolesti s nemocí spojené. Buď vůle Tvá .... Takto smířen s Bohem i lidmi odešel.

Jménem nás všech a jménem široké veřejnosti se s naším nezapomenutelným členem ve zcela zaplněné velké obřadní síni krematoria v Praze – Strašnicích rozloučil předseda PSPU. Rozloučit se přijel i PS Slavík z Pacova a tak smuteční síni zazněly vedle Foerstrova *Oráče*, zazpívaného Pražskými mužskými sbory (PSPU, PPS Smetana a PS Typografie) i sbory J. G. Handla a J. de Marciho, které zazpíval pacovský Slavík. Smuteční projev uvádíme nezkrácený.

Vážení smuteční hosté, vážení pozůstalí! „...dozněly velebné tóny sboru Jakuba Galla Handla *Ecce quomodo moritur iustus* – Hle, jak umírá spravedlivý a mně připadl

nelehký úkol, abych se rozloučil s naším milým kolegou ...“ Těmito slovy se zde v těchto prostorách smutku mnohokrát loučil za nás za všechny zpěváky náš předseda Ing. Josef Kocourek se zesnulými členy PSPU. A nám nikdy nepřipadlo na mysl, že i jeho dny na tomto světě budou zákonitě naplněny a sečteny. A tak si jen s obtížemi zvykám na myšlenku, že po něm budu muset převzít roli Charóna přes řeku Styx tak, jako jsem převzal funkci předsedy více než 95 let existujícího mužského pěveckého sboru Pěveckého sdružení pražských učitelů.

S Ing. Josefem Kocourkem – naším Pepou Kocourkem – jinak, než takto familiárně o něm u nás ve Sdružení nikdo nemluvil – jsem se i já často setkával a prožil s ním krásných a nezapomenutelných více než 40 let. Byly to chvíle radostné i chvíle smutku, ale vždy převažoval jeho nezdolný optimismus. I v nemocnici, kam jsem za ním koncem května zašel mne překvapil svým pozitivním vztahem ke všemu, co ho i v této době obklopovalo.

Ani jeho život nebyl bez komplikací. Narodil se a své krásné dětství prožíval ve Stříbrné Skalici v Posázaví, kam se vždy po celý život rád na svou kultivovanou zahrádku a chatu vracel a odkud vedla do nemocnice i jeho poslední cesta. V Kolíně studoval na Obchodní akademii. Zde si doplnil své znalosti němčiny, kterou se začal učit již na handlu v Době u České Lípy a hodně času věnoval studiu těsnopisu. Zde získal i své první uznání a to ho po maturitě motivovalo ke studiu na Vysoké škole obchodní v Praze.

Rozčarování nastalo po dokončení studia po státnici v roce 1939, kdy při razii ve studentské koleji na Žižkově časně ráno 17. listopadu po náhodném výstřelu před dveřmi jeho studentského pokoje byl zabit jeden z německých vojáků. Z jeho smrti byl právě hotový inženýr obviněn a poslán s ostatními studenty českých vysokých škol do koncentračního tábora Oranienburg na téměř jistou smrt.

Ta ho však tehdy ještě nedostala, byl zproštěn obžaloby za vraždu, ale své si vytrpěl v koncentráku až do spásného propuštění. Surovostí vězeňských dozorců utrpěla jen jeho páteř, jeho duch zůstal nezlomen. Zraněná páteř se stala Achillovou patou po celý jeho život. Po zbývajícím válečné měsíce po propuštění se z komerčního inženýra stal pracovník v zahradnictví.

V poválečném období zhodnotil svou znalost cizích jazyků činností v mezinárodním studentském hnutí. Zde se též seznámil se svou pozdější milovanou manželkou Magdou.

Jeho druhá láska – láska k těsnopisu – ho přivedla k pedagogické činnosti. Začal učit na libeňském gymnáziu a později na obchodní akademii – hospodářské škole, střední ekonomické škole, tak se postupně tatáž škola jmenovala, dnes Obchodní akademie v Praze 1, Dušní ulici. Zde profesor Kocourek vyučoval těsnopisu a psaní na stroji, zde byl dlouhá léta též zástupcem ředitele a zde ještě v uplynulém školním roce stenotypistice vyučoval. Zde získal pro stenografování a psaní na stroji (nyní psaní na počítači) stovky svých studentů – zejména studentek, z nichž mnohé nyní zastávají významné posty v našem ekonomickém, finančním i kulturním světě, nebo se staly kolegyněmi prof. Kocourka na ekonomických školách, nebo i v Parlamentě ČR. Poslání středoškolského učitele zasvětil Pepa Kocourek též svůj plodný a bohatý život.

Komorním stenografem v parlamentě (v Národním shromáždění, ve Federálním shromáždění, v Parlamentě a Senátě ČR – tak se postupně tyto instituce jmenovaly), byl Pepa nepřetržitě od roku 1945, tedy plných 58 let. Již v roce 1997 získal titul nejstaršího a nejdéle působícího komorního parlamentního stenografa na světě a tento světový rekord byl zapsán do Guinnessovy knihy rekordů. V roce 2001 i o tom vyšla v Bratislavě knížka *Zakulisie slov*, knížka rozhovorů Pepy Kocourka o této práci i o jeho životě.

Jeho téměř celoživotní láskou se stala hudba a zpěv. Ve Stříbrné Skalici se naučil hrát na varhany a svůj zvučný tenor dále kultivoval nejprve pod vedením legendárního prof. Metoda Doležila, dále prof. Jana Kasala a prof. Antonína Šidla v milovaném Pěveckém sdružení pražských učitelů. Záhy díky svým jazykovým znalostem a organizačním schopnostem stanul v čele tohoto tělesa jako jeho předseda na téměř čtvrt století. A právě jeho působení v této funkci je v historii tělesa zlatým věkem, druhým vrcholem po předcházejícím předválečném období – éře Doležilově. Mluvíme doslova o éře Kocourkově, protože jen díky Pepovým schopnostem organizačním a diplomatickým se mohlo uplatnit mimořádné dirigentské a sbormistrovské umění prof. Jana Kasala a prof. Antonína Šidla nejen na domácích podiích, ale i na podiích zahraničních – evropských.

PSPU v té době zpívalo v Holandsku, Německu, Švýcarsku, Itálii, Rakousku, Maďarsku, Bulharsku, Rumunsku, Řecku, Polsku, Anglii, Irsku, Dánsku, Norsku, Švédsku, Finsku, Estonsku, Lotyšsku a Rusku. Je až nepochopitelné, že předseda se svým týmem dokázal zorganizovat a prosadit koncepci otevřené kulturní politiky – tak velkolepé koncertní cesty po celé Evropě. Díky těmto cestám za železnou oponu poznávali i lidé těchto zemí, že existuje jiná tvář naší země než ta, která byla prezentována v našich médiích té doby. Mnoho sborů ze Západu i Východu přijíždělo na pozvání našeho předsedy a s nimi též mnoho rodin spřátelených zpěváků. Mnozí přijíždějí dosud.

Pracovat pro své bližní, přinášet i druhým radost, to byl též životní program Pepy Kocourka. Totéž, co dělal pro náš sbor, vykonal i pro řadu sborů v dobách totality. S vděčností vzpomíná Pěvecké sdružení pražských učitelek, Pěvecký sbor Slavík z Pacova, který se s Pepou přijel až odtud rozloučit úvodním sborem, vzpomínají další a další.

Duch ryzího přátelství a opravdové demokracie vládl ve Sdružení díky našemu předsedovi, který i po ztrátě hlasu z našeho společenství nadobro neodešel, stal se *čestným předsedou* a tmelem všech, kteří zpěv ve Sdružení měli jako svou životní náplň. I s nimi se pravidelně scházel a sdílel s nimi jejich radosti a strasti. Rozepsaný dopis našemu nejstaršímu kolegovi ing. Václavu Pazderníkovi k jeho 90. narozeninám zůstal na Pepově pracovním stole na chatě ve Stříbrné Skalici již nedokončen, neodeslán. Je svědectvím toho, že do posledních chvil svého života myslel na radost těch druhých.

Milý Pepo, chci Tě na závěr našeho posledního setkání ujistit, že Tvé životní dílo není zdaleka měřitelné jen obrovským počtem stránek a svazků parlamentních protokolů, které jsi s přesností Tobě vlastní zaznamenal jako komorní stenograf, ale velkými zástupy lidí, které jsi vychovával, které jsi svým přátelstvím a darem rozumu

kultivoval, kterým jsi v životě pomáhal. I ti, ač nejsou v této obřadní síni, jsou v duchu s Tebou.

Milý Pepo, zůstáváš navždy v našich srdcích !

Zemřela též paní Arlette

Již při prvním našem koncertním zájezdu do Švýcarska jsme ji poznali jako manželku předsedy Willyho Décombaze. Vysoko v horách nad Ženevským jezerem v Chalet Cigalou byl vždy k dispozici pokojíček pro návštěvu z Prahy a neobyčejná pohostinnost a upřímnost jak Willyho, tak Arlette. Oba byli duší přátelských styků s Československem, často byli též našimi hosty v Praze. Krátce po odchodu Willyho odešla i Arlette dne 4. srpna 2004. I ona zůstává navždy v našich srdcích!

-

Václav Pazderník devadesátníkem

Svůj život zasvětil též zpěvu. Tak by se dalo stručně charakterizovat to, že Ing. Václav Pazderník je našim dlouholetým členem. Nyní již jen aktivním členem Staré gardy, která se schází vždy první pondělí v měsíci. Ale ještě před třemi lety jsme ho mohli vidět na koncertním podiu ve smokingu, obdivovat jeho vysokou vzpřímenou postavu a hlavně slyšet jeho sytý baryton. Patří ještě k těm našim členům, kteří svou příslušnost k našemu sboru brali jako věc cti a poslání, pro níž je třeba i zpěvu se učit. Pro laika to zní paradoxně. Ale zpěvák ví, co vše je třeba o svém hlasu vědět, aby mohl být správně používán. A to vše i Václav studoval. Zajímal a zajímá se dosud o operní zpěváky a má bohatou diskotéku zvukových dokumentů našich i světových sólistů. Dokáže poutavě vyprávět o životě jednotlivých hvězd minulosti i přítomnosti. Je opravdovým pamětníkem i našeho Sdružení.

Mne vždy zaujal svým vyprávěním o své práci vždy, když jsme projížděli po dálnici D 1. Tam totiž pracoval jako projektant a tak jsme se dozvídali mnohé zajímavosti z historie této dopravní stavby.

Přejeme mu do dalších let hodně síly a radosti!

I generál F. M. Kašpar je již devadesátníkem

Náš velký příznivec a přítel generál František Míla Kašpar se letos v únoru dožil již 90. let. Když jsme podvkrát projížděli Londýnem, požádali jsme bratra generála o zorganizování prohlídky a vzpomínkové slavnosti ve Westminsterském opatství u pamětní desky našich legionářů a hrobu Neznámého vojína v katedrále. Tak jsme se poznali a seznámili. Od té doby trvá naše úcta a přátelství k muži, který byl ochoten položit život za svobodu naší vlasti ve druhé světové válce, který byl komunistickým režimem persekuován a který v emigraci stál a dosud stojí v čele bojovníků za svobodu – našich legionářů v zahraničí. Pan generál podrobně sleduje naše počínání podle Zpravodaje, nám pak zaslíká Zápisy ze schůzí výboru legionářů, které glosuje i poznámkami.

I jemu přejeme hodně zdraví a síly do dalších let!

Co je Kobarid?

Místní jméno, které se objevilo v našich cestovních plánech letošního koncertního zájezdu do Slovinska, pro mnohé z nás jméno dříve neznámé. A přece tak významné. Vždyť i mnozí naši otcové na tato neblaze proslulá místa vzpomínali.

Kobarid, dříve též na některých mapách Karfreit, je místem spojujícím osudy tisíců vojáků mnoha národností. Místem, kde se konala první blesková válka v dějinách vedení válek a největší horská bitva v lidských dějinách. Podle názoru strategů zlomový střet první světové války. Zde v Julských Alpách, v malé oblasti Horských Sočotal stály proti sobě na přelomu října a listopadu 1917 armády 615 000 italských a rakousko-uherských vojáků s více než 5 900 hlavní děl nejrůznějších ráží. Slovem i obrazem je v kobaridském muzeu zdokumentován onen historický zlom, který se udál na tomto území. Je toto místo nejen vzpomínkou na padlé (jen v Kostnici jsou pozůstatky 7014 italských vojáků), ale i vzpomínkou na statisíce raněných a zohavených na obou stranách fronty. Svým celkovým uspořádáním připomíná toto muzeum ničení a smrt, které první světová válka lidstvu přinesla a kterou nepoučitelnému lidstvu všechny ty hrůzné války přinášejí dosud.

Svým ztvárněním se řadí toto muzeum mezi uznávané expozice doma i v zahraničí. Jeho mezinárodní význam potvrzují i získaná ocenění: Valvasova cena z roku 1992 a Cena Rady Evropy z roku 1993.

MD

Jana Heryánová Ryklová opět zpívá

Litovali jsme, že na letošních Foerstových Osenicích nemohla opět vystoupit s námi spřízněná zpěvačka, sopránistka, rodačka z Křince. Ale my, kdož jsme s ní zpívali naposled v Chodovské tvrzi v Praze známe onu příčinu. Už tam bylo patrné, že Jana očekává narození dalšího svého potomka a nijak se netajila, že to má v plánu v květnu. Tak se i, Bohu díky, stalo, narodila se jí zdravá holčička a dostala jméno Lia 30. května. Již 7. června šla ke státnici a tak zakončila svá studia na AMU.

Překvapením pro mne bylo, když jsem už v červenci obdržel pozvání ke spoluúčinkování na tradičním koncertě Jany o pouti v Rožďalovicích v děkanském chrámu sv. Havla. Varhanní doprovod světila Jana do rukou toho nejpovolanějšího, Mgr. Josefa Kšici, dómského varhaníka svatovítské katedrály v Praze. Ten koncert v neděli odpoledne dne 18. července uvedl *Preludium G dur* a *Fugou D dur* A. Dvořáka. Poté doprovodil paní Janu Heryánovou Ryklovou v pěti *Biblických písních*, op. 99 téhož autora. Komorněji pojaté provedení zpívané z kůru bylo opravdovou lahůdkou pro posluchače, kteří i v parném nedělním odpoledni zcela zaplnili chrámové lavice. Po varhanních skladbách italského skladatele 17. a 18. stol. D. Scarlattiho – *Preludio*, *Siciliano* a *Fuga*. Z nich mému sluchu zvláště lahodila prostřední – *Siciliana*, zvonivá a

svěží skladba. Následovala opět skladba italského skladatele 17. a 18. století A. Vivaldiho, který je u nás znám především jako skladatel houslových skladeb, jeho mešní *Gloria – Domine Deus*. Tato skladba, zřejmě nově pro tento koncert nastudovaná, vyzněla překrásně, byla a bude obohacením zpěvaččina repertoáru. Rovněž tak i arie z oratoria G. F. Händla.

V bloku, který byl věnován J. S. Bachovi se vystřídali varhaník i sopránistka, varhaník ve *Fantasií noc imitazione* a *Preludium a fuga e moll* a sopránistka v arii z *Magnificat* a známé písní *Ave Maria*, kterou proslavila úprava Gounodova.

Závěr koncertu zpívala Jana už před oltářem a tak mohli nadšení posluchači bezprostředně vnímat nejen krásu a jemné nuance jejího hlasu, ale i krásu její osobnosti. Zpívala zde známé *Panis angelicus* C. Francka, *Caro mio ben* T. Giordaniho a jako přídavek *Ave Maria* F. Schuberta.

Krásný koncert byl tradičně zakončen znárodnělou písní J. L. Zvonaře *Čechy krásné, Čechy mé*, kterou zpívali společně všichni účinkující i nadšené publikum.

Zprávu o tomto krásném koncertu pěvkyně Jany Heryánové Ryklové přinesl spolu s velkou barevnou fotografií zpěvačky i varhaníka (a jeho asistenta varhanáře Ing. Poláčka) místní deník Nymbursko již 21. července.

V úterý 3. srpna již opět Jana zpíval na jednom ze čtyř koncertů V. letního mezinárodního hudebního festivalu Thurn – Taxis – Loučeň 2004, jehož dramaturgem je prof. Radomír Melmuka z Pražské konzervatoře. Ten se uskutečnil v kostele Nanebevzetí P. Marie na zámku Loučeni a byl uveden mottem ...a budou hvězdy... (mladí umělci, vítězové mezinárodních soutěží). Jana zde za klavírního doprovodu prof. R. Melmuky hned úvodem zazpívala Schubertovo *Ave Maria*, které se tematicky vázalo k krásné recitaci Stehlíkových veršů a dvě z *Biblických písní* A. Dvořáka. Na tak malé ploše nelze rozvinout a představit talent umělce ke strhujícímu závěru, jak se to podařilo oběma dalším umělcům, mladému klavíristovi Martinu Fišlovi nebo virtuósnímu houslistovi ve skladbách k tomu účelu dramaturgem vybraných. Jana zpívala výborně, ale koncert virtuozů jen uváděla. To byla pro tentokrát její role.

Budeme se těšit na podobný koncert, který známe z Rožďalovic, Dolního Bousova nebo Lichtenštejnského paláce v Praze.

Kalendárium

Narozeniny: 3.9. Milan Kroc (82), 19.9. Miloslav Válek (79), Karel Brožek (85), Vlastislav Lutrýn (78), 28.9. Václav Kumpošt (60), 29.9. Vlastimil Žižka (57), 12.10. Libor Škoda (47), 24.10. Václav Hnát (58), 28.10. Otakar Mičunek (78), 30. 10. Jan Vofříšek (77).

Jmeniny: 19.9. Zdeněk Slavík, 24.9. Jaromír Makovec, 28.9. Václavové – Hnát, Kumpošt, Pazderník, Polanský, 29.9. Michael Kepřt, 4.10. Františkové – Koudelka, Podhajský, Zumr, 18.10. Lukáš Klíma.

Všem oslavencům přejeme pevné zdraví!

Uzávěrka tohoto čísla dne 15.8.2004. Na vydání a distribuci spolupracovali: M. Dandová, J. Němejc, J. Zumr, F. Zumr (neoznačené příspěvky), Petr Štěpnička a Vl. Hanzlík. Vydává PSPU. Adresa: František Zumr, Jihlavská 609, 140 00 Praha 4 – Michle, tel. 261 262 517, IČO 16188161, e-mail: stech.jan@seznam.cz, WWW: <http://www.ucps.cz>